

LÁSKA V ČASECH NENÁVISTI

Německý spisovatel **Florian Illies** (*1971) se po dvou skvělých a úspěšných knihách o roce 1913, v nichž formou mozaiky a desítek krátkých příběhů zachytil kulturní a společenský var jednoho roku, v novém díle *Láska v časech nenávisti* zaměřil na celé jedno desetiletí, jak napovídá podtitul *Kronika citů 1929–1939* (přeložil Tomáš Dimter, vydal Host). Lásky manželské i milenecké a propletené vztahy, vzplanutí a rozchody i nejrůznější milostné víceúhelníky ožívají opět v desítkách příběhů a tentokrát na delší ploše a na pozadí čím dál hustější

atmosféry desetiletí před začátkem druhé světové války. I proto zde důležitou roli hraje odchod do exilu. Dějištěm jsou především Německo, Rakousko, Švýcarsko a Francie, ale podíváme se i do Anglie či Spojených států. Zlomem je rok 1933, kdy se v Německu dostává k moci Hitler. Léta předtím jsou posledním záchvěvem svobody a moderny, jak je přinesla 20. léta. Roky poté už jsou dramatictější a osudovější, a to nejen pro umělce židovské, ale i pro mnohé ostatní, kteří se stali pro nacisty nepohodlní, a tak museli přetrpět pálení svých knih a různé záka-zy a často i za dramatických okolností opustit svoji milovanou vlast. Láska je ale

všudypřítomná v každé době a jako vždy má mnoho podob. V knize, psané pro Illiese typicky svižným stylem, v němž nechybí ironie a nadhled i kritický pohled a který má daleko k bulvárnosti, defilují desítky slavných i méně známých jmen kulturní Evropy té doby. Některým je věnováno více prostoru a autor se k nim opakovaně vrací, jiné se tu jen mihnou. Čtenář je až zaplaven všemi těmi složitými vztahy, láskami i nenávistmi, ale kdo rád čte o umělecké scéně, přijde si na své. Čtenář má skoro chuť začít číst hned znovu, tolik je tu příběhů a postav. Láska je často zdrojem materiálu pro další knihy nebo obrazy, některé milostné příběhy jsou krásné, jiné tragické a složité, některé postavy sympatické, jiné naopak, prostě lidé se svými chybami i přednostmi. Ve variaci na slavnou první větu Tolstého *Anny Kareninové* Illies docela vystihuje, o čem mj. vypráví: „Všechny šťastné páry jsou si navzájem podobné. Ale každý nešťastný pár je nešťastný svým způsobem.“ Největší prostor autor věnuje těmto osobnostem: Konrad Adenauer, Hannah Arendtová, Josephine Bakerová, Simone de Beauvoir, Walter Benjamin, Gottfried Benn, Bertolt Brecht, Salvador Dalí, Marlene Dietrichová, Francis S. a Zelda Fitzgeraldovi, Alma Mahlerová-Werfelová, Thomas, Heinrich, Klaus a Erika Mannovi, Pablo Picasso aj.

MILAN VALDEN